

het werkerterrein van de veldbiologie. Zij dienen zelf het initiatief tot onderzoek te hebben genomen en mogen geen betaalde functie bij een onderzoekinstelling bekleden. Zowel personen als belanghebbende instanties kunnen een aanvraag indienen bij het Prins Bernhard Cultuurfonds. Geïnteresseerden kunnen door middel van De Richtlijnenwijzer op www.cultuurfonds.nl nagaan of het zinvol is een financiële bijdrage aan te vragen voor een onderzoeksproject.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunt projecten op het gebied van cultuur en natuurbehoud in Nederland door middel van financiële bijdragen, prijzen en beurzen. Binnen het werkerterrein 'natuurbehoud' is er vooral aandacht voor projecten die gericht zijn op het vergroten van het bewustzijn van het belang van natuur in Nederland.

Jeroen van Delft

Fotocode: natuurvriendelijke en verantwoorde fotografie

Begin mei lanceerde VARA's Vroege Vogels een algemene richtlijn waar een natuurfotograaf en/of -filmer aan zou moeten voldoen. De meeste fotosites en -clubs hebben soortgelijke gedragscodes en aangezien ook veel waarnemers van RAVON foto's maken is het goed enkele basisgedragscodes nog eens onder de aandacht te brengen. Vorig jaar was er bijvoorbeeld landelijke ophef over dode boomkikkers na een fotosessie... Niet alle gouden regels zijn altijd van toepassing. Natuurlijk is het geen probleem om op locatie een watersalamander of vis die is gevangen tijdens het inventariseren of monitoren te fotograferen in een cuvet, zolang je het maar zorgvuldig doet. Zorg er bijvoorbeeld altijd voor dat je het dier snel terugplaatst. Ben je te lang bezig met het maken van foto's, dan wordt het water te warm en legt het dier daardoor het loodje.

De volgende richtlijn draagt het karakter van een aanbeveling en hier volgt de beknopte samenvatting van Vroege Vogels Natuurfotografecode.

Gouden Regels

- Fotografeer dieren en planten alleen in hun leefomgeving.
- Vang of verontrust geen dieren.
- Fotografeer alleen nesten als dit de dieren niet verstoort.

- Houd een gepaste afstand bij het fotograferen.
- Verdiep je in de natuur en de ecologie van de soorten.
- Natuurfoto's zijn niet geësceneerd en gemanipuleerd.
- Wees een goede natuurgast en beschadig geen natuur.
- Betreed geen verboden terrein.
- Laat geen afval achter.

Natuurfotografen die vlinders in de koelkast stoppen, kikkers vastplakken, kroketten voeren aan vosjes, planten vertrapen, in bomen klimmen om dichtbij nesten te komen: alles lijkt te moeten kunnen voor de mooiste foto. Met de opkomst van digitale fotografie is er een sterke groei van het aantal mensen dat de lenzen op de natuur richt.

De Vroege Vogels Natuurfotografecode heeft tot doel natuurvriendelijke en verantwoorde fotografie te stimuleren. Waar mogelijk samen met gelijkgezinde organisaties. Tot dusverre bestaat er een heel woud aan codes: iedereen die op dit gebied opereert hanteert eigen regels. Vroege Vogels probeert met deze code eenheid te scheppen. Zodat het voor amateur en professional duidelijker wordt waaraan men zich moet houden.

Stephan Huijgens probeert een ultieme foto te maken van een... knofookpad zonder het diertje op te pakken of te verplaatsen (foto Edo Goverse)

Dus wordt overname van de teksten en gouden regels niet alleen toegestaan, maar ook gestimuleerd.

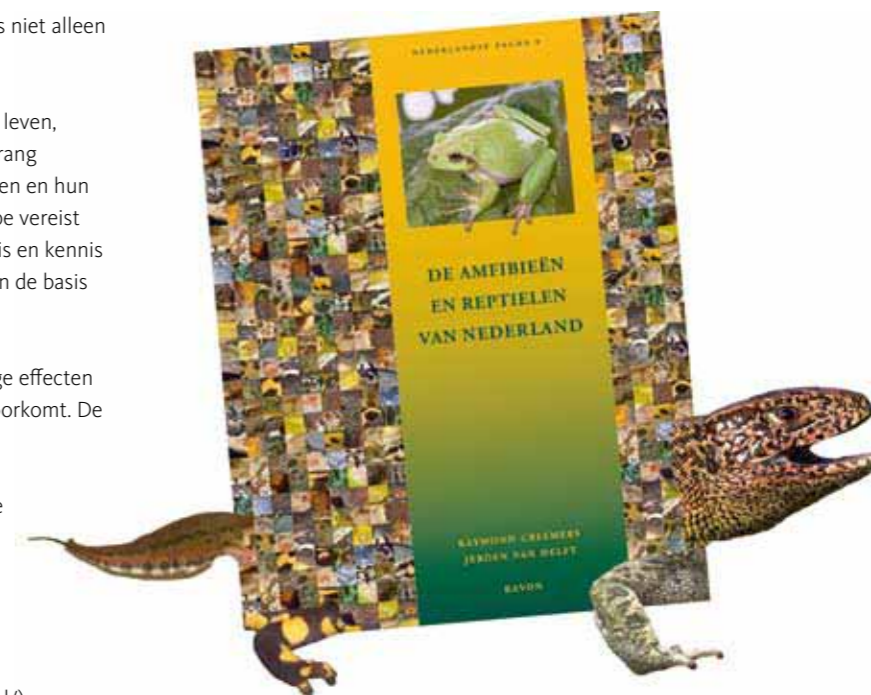
Bij het beoefenen van natuurfotografie mag noch het leven, noch de levenswijze van dieren en planten in het gedrang worden gebracht. Het behoud en het welzijn van dieren en hun omgeving staan voorop. De toepassing van dit principe vereist een basiskennis van natuur en ecologie. Soortkennis en kennis van diergedrag zijn de belangrijkste elementen die aan de basis staan van verantwoorde natuurfotografie.

Het maken van een foto mag in principe geen nadelige effecten hebben op de soort of op het leefgebied waarin hij voorkomt. De mens -en dus ook de fotograaf- is slechts te gast in de natuur. De omgang met planten en dieren wordt geregeld in de Flora- en Faunawet. Daarmee is in feite de bescherming van soorten juridisch geregeld. De gedragscode berust op het principe dat fotografen al het mogelijk doen om een overtreding van deze wet te voorkomen. Het hele bericht met de belangrijkste artikelen is na te lezen op de website van VARA's Vroege Vogels – Fotocode (<http://vroegevogels.vara.nl/>).

Atlas De amfibieën en reptielen van Nederland verschenen

Het nieuwe boek "De amfibieën en reptielen van Nederland" – het negende deel in de magistrale serie 'De Nederlandse Fauna' – biedt u de kans met onze soorten kennis te maken, van ringslang tot boomkikker en van vuursalamander tot knofookpad. Als geen ander is dit boek een aanmoediging om zelf naar deze soorten op zoek te gaan – en het zal uw kansen aanzienlijk vergroten. Want wie zijn ogen en oren opent én op de juiste plaats en tijd gaat zoeken, waar dit boek u bij zal helpen, ontdekt een bijzondere wereld van dieren met een verbazingwekkende manier van leven.

Het centrale deel van dit boek geeft uitgebreide beschrijvingen van alle soorten die in Nederland voorkomen, inclusief zeldzame bezoekers zoals zeeschildpadden en enkele uitheemse soorten die we in ons land kunnen aantreffen. Per soort gaat het boek

uitvoerig in op de herkenning, levenswijze, verspreiding in en buiten Nederland, leefgebieden, beschermingsmaatregelen en inventarisatiemethoden. De teksten zijn rijk geïllustreerd met indrukwekkende kleurenfoto's, tekeningen, verspreidingskaarten en grafieken.

In de inleidende hoofdstukken leest u onder meer over bedreigingen, bescherming en beheer, gedrag, voortplanting en de methoden voor verspreidingsonderzoek en monitoring. Een extra bonus is de bijgevoegde cd, waarop de geluiden van alle Nederlandse kikkers en padden te beluisteren zijn. Zo kunt u bijvoorbeeld kennismaken met de prachtige fluitconcerten van de zeldzame vroedmeesterpad.

Het boek is een samenwerking tussen RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis en Stichting European Invertebrate Survey – Nederland en wordt verkocht door KNNV Uitgeverij. Het vormt een complete en onmisbare bron van informatie voor iedereen die zich beroepsmatig of in de vrije tijd met reptielen of amfibieën bezighoudt.

Het boek (ISBN 978 90 5011 300 7) kost € 49,95 en is verkrijgbaar bij de KNNV Uitgeverij, www.knnvuitgeverij.nl, én via de boekhandel.

Tamira Hankman en Kris Joosten